

Prometheus (2012)

Fahrudin Dino Avdibegović

Helt siden sin fødsel havde *Prometheus* det ikke let. Ridleys seneste opus har været angrebet fra stort set alle sider – filmkritikere, skuffede *Alien* tilhængere og – for at det ikke skal være løgn – den katolske kirke. Og al den ballade på grund af enten uindfrie forventninger eller (mis)fortolkninger af filmen. For fansene gælder det fx at filmen slet ikke er en del af *Alien* franchisen, mens den katolske kirke har et problem med filmens protagonisters jagt på ikke-guddommelig skaber af menneskeheden. *Prometheus* er ikke tænkt som en *prequel* eller et supplement til *Alien* filmene, selvom den tematisk ligger i deres univers. Tidsmæssigt er handlingen placeret omkring tredive år før begivenhederne i den første *Alien* film (*Alien – Den 8. passager*, 1979.). Men man skal huske, at *Prometheus* er hverken officielt eller konceptuelt formet til at være en del af *Alien*-verden. Ifølge Ridley Scott, deler filmen ”DNA” med *Alien* filmene, men *Prometheus* beskæftiger sig med sin egen mytologi og idéer, uafhængigt af de film den så ofte bliver forbundet med.

I 2089 finder arkæologer Elizabeth Shaw (Noomi Rapace) og Charlie Holloway (Logan Marshall-Green) et stjernekort i de områder hvor der eksisterede antikke kulturer (Sumer, Babylonien, Egypten...) og de kommer frem til en konklusion, at kortet er en slags invitation for menneskeheden fra dens skabere, som senere vil vise sig i skikkelsen af de såkaldte *ingeniører*. Peter Weyland (Guy Pearce), den aldrende præsident for Weyland Corp., finansierer opbygningen af det videnskabelige rumskib *Prometheus*, hvis mål er at nå til destinationen fra stjernekortet: månen LV-223. Efter ankomsten og opvågningen fra den dybe stasiske søvn, informerer ekspeditionschefen Meredith Vickers (Charlize Theron) sin besætning om den egentlige mission – at finde *ingeniørerne*.

Et af de mest vigtige spørgsmål menneskeheden kan spørge sig selv (og som den endnu ikke har fået svar på) er – hvem har skabt os? Mens vi på den ene side har religionernes dogme, som ”tilbyder” guden som vores den ene og eneste skaber, har vi på den anden side videnskaben, der i stedet fremlægger Darwins evolutionsteori på bordet. Med sin præmis stiller *Prometheus* sig selv et sted imellem de to ovennævnte sider, som har været uforenelige siden tidernes morgen. Med andre ord, tilbyder filmen os en tredje løsning: der er hverken en almægtig skaber på spil eller at der er tale om tilfældige sammenblandinger af milliarder af dna-materiale igennem millioner af år, men at vi er skabt for flere tusind år siden igennem genetisk modifikation af en ikke-jordisk menneskelignende race. Ideen om at rumvæsner har skabt mennesker via genetisk manipulation er ikke ny. En del forfattere, arkæologer, (pseudo?)videnskabsmænd og historikere har beskæftiget sig med hypotesen, fx Erich von Dänicken (*Chariots of the Gods*, 1968), Michael Tsarion (*Atlantis, Alien Visitation, and Genetic Manipulation*, 2002) og Graham Hancock (*Fingerprints of the Gods*, 1995).

Det er interessant at se i filmen, at videnskabskvinde Elizabeth Shaw er troende (det ved vi fordi hun bærer sin afdøde fars kors). Enten er hun troende af sentimentale grunde (er det overhovedet muligt?) eller har hun valgt at tro på gud indtil det modsatte bevises. I en scene siger hun netop at hun ”vælger at tro”. Da hun er et rationelt menneske, stiller hun sig et nyt spørgsmål, efter at hun har indset at ingeniørerne faktisk eksisterer: ”hvem har skabt ingeniørerne?”. Altså, hun fortsat tror på en guddommelig eksistens, som har skabt menneskernes skaber og alt andet. Shaws tro er muligvis den stærkeste grund til at hun forsætter jagten på ingeniørerne og at hun vælger at rejse i retning af deres planet.

Filmene er fyldt med symbolikken, især omkring tematikken menneskehedens genese. På en side har vi ingeniørerne som menneskets skabere, på den anden er der mennesket selv, som bl.a. har skabt ”halvlevende” skabning androiden David, som måske ikke besidder en sjæl, men som kan ræsonnere og tage beslutninger. I en scene spørger David

belejligt: "Don't all children end up wanting to kill their parents?" Kan man antyde her en af grundene hvorfor rumvæsner ønsker at ødelægge den menneskelige race? Hvis David, i det mindste rent hypotetisk, stiller spørgsmål vedrørende sin forældres destruktion, hvad er så menneskerne i stand til at gøre imod deres egne skabere?

Visuelle detaljer er blændende og det er umuligt ikke at tænke på Kubricks *2001: A Space Odyssey* når man ser scenerne med rumskibet Prometheus' eksteriør. Og mens der ikke er sparet på dynamikken, kan man se mangler i filmens dramaturgi og portrættering af hovedpersoner. Den største kritik går der imidlertid imod Peter Waylands karakter, som burde have en meget mere central rolle men som vi slet ikke får at vide ret meget om. Da han tilsyneladende er en hovedperson bag hele Prometheus ekspeditionen, burde hans rolle være meget mere nuanceret og detaljeret. Men man skal fremhæve Michael Fassbenders fremragende skuespil som androiden David, som i den grad har fundet inspiration i Peter O'Tools kolde fremtoning. I starten af filmen ser man endda en scene fra den legendariske *Lawrence of Arabia* (1962), hvor netop O'Tool har hovedrollen.

Prometheus er en film som instruktøren Ridley Scott har konstrueret meget solidt, både konceptuelt og tematisk set. Der er visse huller i filmens plot, men hvem siger at det skulle absolut have været dækket i denne film? Alt i alt har filmen sine æstetiske kvaliteter, som hæver sig langt over de fleste sci-fi film, og samtidigt formår den at røre ved de spørgsmål, som er af essentiel betydning for menneskehedens selvforståelse. Selvom filmen nok ikke vil indtræde i en eventuel officiel kanon over science fiction film, kan det helt sikkert tilføjes på listen over de mere vellykkede værker i denne svære genre hvor gode film kan tælles på fingrene af et par menneskelige hænder.